

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7. DENETİM BULGULARI.....	9

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşme	4
Tablo 2: 2022 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme.....	4
Tablo 3: 2022 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	5

KISALTMALAR

KHK : Kanun Hükümünde Kararname

KUDAKA : Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsilcisi Olduğu Kurum ve Kuruluşlara Ait Projelerin Desteklenmesine İlişkin Kararların Görüşülmesinde ve Oylanmasında Yer Alması
2. Ajansın Diğer Kurum ve Kuruluşlar ile Geliştirdiği İşbirliklerinde Katkısalılık İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA), 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TRA1 Düzey 2. Bölgesinde faaliyet göstermek üzere kurulmuştur. Ajans Erzurum İli merkez olmak üzere Erzincan ve Bayburt İlleri sınırları içerisinde faaliyet göstermektedir.

Kamu Kurumlarının yeniden yapılanma sürecinde 09.07.2018 tarihli ve 30473 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un birkaç maddesi dışında tüm maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 184-207’nci maddelerinde kalkınma ajanslarının mevzuat dayanağı yeniden düzenlenmiştir. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 188’inci maddesi ile bu Kararnamede değişiklik yapan 80 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2’inci maddesine göre ajansların görev ve yetkileri şunlardır:

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak.
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirmek.
- (Ek:RG-14/7/2021-31541-C.K-80/2 md.) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve girişimcilerin desteklenmesine yönelik girişim sermayesi fonlarına katılım sağlamak.
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.
- (Değişik:RG-14/7/2021-31541-C.K-80/2 md.) Bölge plan ve programlarını dikkate alarak kapsamı ve usulleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmek üzere bölgelerindeki diğer projeleri izlemek.
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel

kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.

- Bölgesel gelişmeye yönelik Ajansa tahsis edilen iç ve dış kaynaklı fonları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak.
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek.
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.
- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

Kurumun hedefleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan yıllık çalışma programında yer almaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

KUDAKA Erzurum İli merkez olmak üzere Erzincan ve Bayburt İlleri sınırları içerisinde faaliyet göstermektedir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 190'inci maddesinde de ajansların teşkilat yapısı, kalkınma kurulu, yönetim kurulu, genel sekreterlik ve yatırım destek ofisleri şeklinde düzenlenmiştir. Yine 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 200'üncü maddesi gereğince ajans hizmetleri, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 28'inci maddesine göre iş

mevzuatı çerçevesinde istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülmektedir. Uzman personel; özel, mesleki ve teknik bilgi gerektiren işleri yapmakta iken; destek personeli sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idari ve mali işler ile personelle ilgili iş ve işlemleri yürütmektedir.

31.12.2022 tarihi itibarıyla Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansında 1 Genel Sekreter, 5 Birim Başkanı ve Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü, 13 Uzman, 5 Destek Personeli ve 10 Sürekli İşçi statüsünde olmak üzere toplam 34 personel görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kalkınma ajanslarının bütçesine ilişkin düzenlemelere 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 204, 205 ve 206'ncı maddelerinde yer verilmiştir. Bütçe, ulusal ve bölgesel düzeyde plan ve programlara, Cumhurbaşkanlığınca belirlenen ödenek tavanına ve yıllık çalışma programına göre hazırlanmaktadır. Bütçe yılı takvim yılı olup, bütçe dışı harcama yapılamamaktadır. Ajanslarca hazırlanan bütçe, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmaktadır. Transfer ödeneği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinde gösterilmekte ve bu ödenek aylık harcama programına göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca ajanslara kullanılmaktadır. Bütçe hazırlığında öngörülen giderlerin, gelir ve nakit imkanlarını aşmaması esastır.

Ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Ajansın gelir kalemleri;

- Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay, (Bakanlar Kurulunca 08.08.2011 tarihli ve 2011/2168 sayılı Karar ile belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı %1'den %0,5'e düşürülmüştür.)

- Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay,

- Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansının 2022 yılı bütçe verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2022 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşme

E.Kod	Bütçe Tertibi Adı	Ödenek Tutarı (TL)	Kullanılan Ödenek Tutarı (TL)	Gerçekleşme (%)
1	Personel Giderleri	14.995.000,00	14.158.001,76	94,42
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	3.005.000,00	2.878.254,89	95,78
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	17.499.420,60	5.551.253,22	31,72
5	Cari Transferler			
6	Sermaye Giderleri			
7	Sermaye Transferleri	151.080.786,16	47.603.104,15	31,51
12	Gelirlerin Red ve İadesinden Kaynaklanan Giderler			
13	Amortisman Giderleri			
9	Yedek Ödenekler	250.000,00		
TOPLAM		186.830.206,76	70.190.614,02	37,57

Tablo 1'den anlaşıldığı üzere KUDAKA'nın 186.830.206,76 TL olarak öngörülen bütçe gideri sadece 70.190.614,02 TL olarak gerçekleşmiştir. %37,57 oranında olan bütçe gideri gerçekleşmesinin ağırlıklı olarak Mal ve Hizmet Alım Giderleri ile Sermaye Transferlerindeki önemli düşüştür kaynaklandığı görülmektedir.

Tablo 2: 2022 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme

Gelirler (TL)		Tahmin (TL)	Tahsilat (TL)	Gerçekleşme %
1	Merkezi Bütçeden Aktarılan Paylar	56.292.646,06	34.136.875,45	60,64
2	İl Özel İdaresinden Aktarılan Pay	905.220,05	905.220,05	100,00
3	Belediyelerden Aktarılan Pay	8.882.140,26	9.232.110,80	103,94
4	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Pay	103.997,16	99.855,77	96,02
5	Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Sağlanan Kaynaklar	500.000,00	1.221.855,06	244,37
6	Faliyet Gelirleri		132.155,22	
7	Bağış ve Yardımlar	34.193.905,90	24.303.972,15	71,08

8	Alacaklardan Tahsilatlar	1.433.924,68	1.698.602,17	118,46
9	Destek Ödemelerinden İadeler		225.262,50	
10	Diğer Gelirler	250.000,00	1.134.175,00	453,67
90	Red ve İadeler (-)			
	TOPLAM	102.561.834,11	73.090.084,17	71,26

Tablo 2'de gösterildiği üzere bütçe gelirleri tahmini 102.561.834,11 TL iken tahsilatı 73.090.084,17 TL olarak gerçekleşmiştir. %71,26 oranında gerçekleşmeyi ifade eden bu durumun, Diğer Gelirler ile Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Sağlanan Kaynaklardaki dramatik artışa rağmen Merkezi Bütçeden Aktarılan Paylar ile Bağış ve Yardımlarda görülen tahsilat düşüklüğünün bu sonucu doğurduğu tablodan anlaşılmaktadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (TL)	Faaliyet Gelirleri (TL)	İndirim, İade Toplamı (TL)	Net gelir (TL)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (TL)
72.407.698,89	72.537.649,27	-	72.537.649,27	129.950,38

KUDAKA'nın 2022 yılı faaliyetleri sonucunda; 72.407.698,89 TL olan faaliyet gideri karşılığında; 72.537.649,27 TL faaliyet geliri elde edildiği, buna bağlı olarak 129.950,38 TL dönem olumlu faaliyet sonucu olduğu Tablo 3'ten anlaşılmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kalkınma ajanslarının mali sistemi temel olarak 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

5449 sayılı Kanununun 27'nci maddesi ile ajanslar, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu hükümleri uygulanmamaktadır.

Ajans, muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne bu yönetmelikte hüküm

bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır.

Ajans gelirlerinde tahakkuk esaslı, giderlerinde ise nakit esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır.

Bu kapsamda, “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri T.C. Sayıştay Başkanlığı Ankara Kalkınma Ajansı 2021 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu 9 ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmış olup, denetimler bunlar ile Usul ve Esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. □

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici mizan ve Kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir..

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları bağlamında; Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve

bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları kapsamında; Kurum Stratejik Planı zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve çalışma programı adı altında zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Buna bağlı olarak risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları açısından bakıldığında; İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları bağlamında; İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Ancak İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları açısından; İdarenin Kalkınma Ajansları, 5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na tabi değildir. İç Kontrol sistemi ile ilgili olarak Ajansta İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu bulunmamaktadır. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde yer verilen iç denetçi ve iç denetim birimi ile ilgili düzenlemeler 80 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kaldırıldığından, İdarede iç denetçi ve iç denetim birimi bulunmamaktadır. İç denetim birimi bulunmadığından iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansının 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yönetim Kurulu Üyelerinin Temsilcisi Olduğu Kurum ve Kuruluşlara Ait Projelerin Desteklenmesine İlişkin Kararların Görüşülmesinde ve Oylanmasında Yer Alması

Bazı yönetim kurulu kararlarında; kurul üyelerinin temsilcisi oldukları kurum ve kuruluşlara ait projelerin görüşmelerine katıldıkları ve oylamaya ilişkin herhangi bir şerh düşülmediği görülmüştür.

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 21'inci maddesinin 18'inci fıkrası "Yönetim kurulu üyeleri, kendileri, eşleri ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve kayın hısımlarını doğrudan ilgilendiren projeler ile sahibi ya da ortağı oldukları ticari işletmelere ilişkin görüşmelere ve oylamalara katılamaz. Bunun dışında, yönetim kurulu üyeleri, temsilcisi oldukları kurum veya kuruluş tarafından doğrudan sunulan projeler hakkında yapılacak oylamalara da katılamazlar ve görüş bildiremezler. (...)" hükmüne yer verilmiştir. Bu hüküm ile kalkınma ajanslarının ilgili mevzuatı çerçevesinde verilen destek kararlarının bağımsızlık ve tarafsızlığının sağlanması, çıkar çatışmasının önlenmesi ve diğer yararlanıcılar aleyhine herhangi bir avantaj sağlanmasının engellenmesi hedeflenmiştir.

Ancak yapılan incelemede yönetim kurulu üyelerinin temsilcisi oldukları kurum veya kuruluşlar tarafından sunulan veya yürütülen bazı projelerle ilgili destek miktarının artırılmasına, herhangi bir yaptırım uygulanmaksızın feshedilmesine, süre uzatımı verilmesine vb. ilişkin olarak yapılan görüşmelere ve oylamalara katıldığı ve yönetim kurulu karar tutanağına herhangi bir şerh düşülmediği görülmüştür. Bu durumun verilen kararların bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedeleyecek nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Bu nedenle Yönetmeliğin yukarıya aynen alınan hükmünün gereğinin yerine getirilmesinde titiz davranılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Ajansın Diğer Kurum ve Kuruluşlar ile Geliştirdiği İşbirliklerinde Katkısalılık İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmaması

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansının diğer kurum ve kuruluşlar ile geliştirdiği işbirliklerinde; katkısalılık ilkesinin göz önünde bulundurulmadığı anlaşılmıştır.

15.7.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184 üncü maddesinde; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak, Kalkınma Ajanslarının görevleri arasında tanımlanmıştır. Madde metninden anlaşılacağı üzere, kalkınma ajansları bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, kamu ve özel kesim ile sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek üzere oluşturulmuştur.

Kalkınma ajanslarının ilgili mevzuatla tanınan görevlerinin yürütülmesi sırasında diğer kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yapması önemli olmakla birlikte bu iş birliği faaliyetlerinin bölge planlarında belirlenmiş olan öncelikler, çalışma programlarında belirlenen faaliyetler ile uyumlu olması ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi esastır. Gerçekleştirilen tüm iş ve işlemlerin, katkısalılık ilkesi çerçevesinde sonuç odaklı programlar ile tamamlayıcılığı gözetilerek kurgulanması, Ajansın faaliyetleri yönünden bütünlük arz etmesi ve bir destek programı ile ilişkilendirilmeksizin herhangi bir kurum ve kuruluş lehine avantaj sağlayacak nitelikte olmaması beklenir.

Diğer kurum ve kuruluşlar ile geliştirilecek iş birliklerinin, katkısalılık ilkesi göz önünde bulundurularak tasarlanması kamu kaynağının etkin ve verimli kullanılması yönünden ele alınması gereken bir husustur. Yani geliştirilen işbirliğinin Ajans desteklerinden beklenen, amaçlanan net değişikliklere hizmet etme derecesi önem arz etmektedir. Bu nedenle başka kurum ve kuruluşlarla geliştirilen işbirlikleri çerçevesinde sadece veya ağırlıklı olarak sponsorluk, organizasyon desteği, nakliye, yemek, yarışma ödülü, seyahat ve konaklama giderlerinin finansmanı vb. faaliyetlerin bu kapsamda değerlendirilmesi güç olduğundan, bu tür iş birlikleri kapsamında sağlanacak desteğin doğrudan içeriğe ilişkin olması ve faaliyet veya

projenin çıktıları ile somut ilişkisinin kurulması gerekmektedir.

Ajans tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği kapsamında tanımlanamayan, Ajansın plan ve program amaçlarına katkısı belirsiz ve gerekçelendirilmesi güç olan bu türden destek uygulamalarının istisna sayılamayacak çoklukta olmasının, Ajansa özgülenen kamu kaynağının verimsiz kullanılmasına neden olacağı değerlendirilmektedir.

Ajansın diğer kurum ve kuruluşlar ile geliştirdiği işbirlikleri kapsamında desteklenecek projelerin bölgesel gelişme ve kalkınmaya katkı sağlayacak nitelikte olmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>